

KÄRA VÄNNER

Ännu en säsong med vännerna har gått till ända. Vi kan se tillbaka på ett omväxlande programutbud både i egen regi och i samarbete med museet. Som vanligt vilar vi inte på gamla lagrar utan blickar vi framåt kan vi se att hösten inleds med en fullmatad resa till Estland.

Påpassligt nog har vår styrelseledamot John Chrispinsson just gett ut en bok om Sveriges historia i öst, "Den andra halvan - den glömda historien om svenska öden i öster under tusen år". I den finns givetvis mycket att läsa om bl.a. om när nuvarande Estland var en del av Sverige. Programmet har modifierats något sedan förra medlemsbladet och den nya versionen biläggs som lösblad till detta nummer. Höstens övriga programpunkter hittar man under Kalendariet. Med dessa rader ber jag att å styrelsens och mina vägnar få önska alla Livrustkammarevännen en riktigt skön och vilosam sommar.

Lars Wesslau
Ordförande

I DET HÄR NUMRET

- ◆ Kära Vänner
- ◆ Historiebiten
- ◆ Nationaldagsfirandet
- ◆ Genomförda program
- ◆ Kommande program
- ◆ Nya medlemmar
- ◆ Kalendarium

HISTORIEBITEN

UROXEHORNET ETT EFTERTRAKTAT LIVRUTSKAMMARFÖREMÅL

När Livrustkammaren höll på att förbereda utställningen Krigsbyte för några år sedan uppmärksammade vi en gåtfull notis i Aftonbladet. Det handlade om att republiken Moldavien efterlyste en försvunnen uroxeskalle - Moldaviens nationalsymbol - som skulle ha tagits som krigsbyte och som nu fanns "i kungens Livrustkammare i Stockholm". Vi anade att det kunde röra sig om en förväxling med ett visst uroxehorn - som dock bara är ETT horn, inte någon hel skalle. Som bevis på att Sveriges kung var oskyldig till något sådant rov från Moldavien ställde vi ut hornet där det hörde hemma, dvs. bland krigsbytet från Polen. Det togs av svenskarna som krigsbyte i den polska kungliga rustkammaren i Warszawa 1655. Hornet var ursprungligen en gåva till kung Sigismund III enligt inskriptionen på det guldbleck som omger hornets mynning. Och där står också den spännande uppgiften att hornet suttit på Europas alla sista uroxer som sköts år 1620 i ett vildmarksområde i södra Polen.

Hornet har sedan dess rönt uppmärksamhet av andra orsaker. Från Holland inströmmade under förra året åtskilliga mejl med enträgna förfrågningar om att få göra ett DNA-prov på material från hornet. Vid universitetet i Wageningen, Animal Breeding and Genomics Centre, hade forskare lyckats avla fram nya uroxar. Man tänkte sig nu få vår hjälp att bevisa de nya uroxarnas genetiska likhet med en äkta urox från 1600-talet. Kung Sigismunds horn i Livrustkammaren

är idag den enda dokumenterat äkta resten av den utrotade europeiska uroxen. Efter åtskillig tvekan inför risken att förstöra vårt viktiga kulturobjekt kontaktade vi till sist rättsodontologen

(Forts. på sidan 2)

(Forts. från sidan 1)

Irena Dawidsson, Sveriges främsta expert på analys av DNA i tänder. Hon hade de rätta verktygen för att skonsamt lösgöra ett litet fragment ur hornet för analys. Hon togs till magasinet och fick inspektera hornet. Till vår lättnad kunde hon omedelbart avgöra att det inte skulle gå att få fram något DNA. Allt material var dött, förklarade hon. Det kunde ha varit möjligt om en bit av djurets skalle funnits kvar, men så var inte fallet.

En annan förfrågan om uroxehornet har nyligen inkommit. Nu önskar forskaren Walter Frisch, som författat ett verk om den utdöda uroxen (<http://www.derauerochs.de>) få låna museets horn till en utställning i München. I stadens Jakt- och Fiskemuseum planeras utställningen "Der Auerochs - seine Ahnen und Nachkommen". Vi får se hur det går med det – för tillfället har vi utlånestopp på grund av magasinsarbete, som alla Vänner känner väl till. Men nästa år får kanske det märkliga hornet åka iväg för att beses av en större allmänhet i Europa.

Ann Grönhammar
Chef för Samlingsenheten

Magnus Hagberg
Överintendent

NATIONALDAGSFIRANDE I LIVRUSTKAMMAREN

Var ska man fira nationaldagen om inte i Livrustkammaren? Ingen annanstans finns det väl så många föremål knutna till det historiska datumet den 6 juni som här, t.ex. de två magnifika dräkter som Karl X Gustav bar i samband med sin kröning den 6 juni 1654 och den uniform som Gustav IV Adolf bar vid den statsvälvning som förebådade antagandet av en ny konstitution den 6 juni 1809. Gustav Vasas rustning leder ju också lätt tankarna till dennes utkorande till konung den 6 juni 1523.

Årets nationaldagsfirande i Livrustkammaren, som i vanlig ordning utgjorde en del av "Öppet slott", d.v.s. nationaldagsfirandet på Stockholms slott, var ett i alla avseende lyckat evenemang. Inte mindre än 4 413 personer i alla åldrar besökte museet. Det räckte inte till att slå det gamla rekordet från 2009 (7 076 besökare), men var ändå betydligt bättre än förra årets siffror (3 648). Trots att det stundtals var rejält trångt i delar av museet var stämningen god. Säkert bidrog det strålände vädret därtill men också det rika programutbud som besökarna bjöds på. I undertecknads specialvisning "Dynastin Bernadotte i kultur och politik – från Karl XIV Johan till Carl XVI Gustaf" deltog c:a 50 intresserade besökare. Även barnvisningarna (2 st.) "Vad gömmer sig i Slottets källare" var mycket uppskattade, liksom riddardubbningen i Stensalen. Även två visningar av specialutställningen "Kunglig vintage" var välbesökta. I år var det anmärkningsvärt många utländska turister som hade hittat till Livrustkammaren och dessa kunde förutom att nyttja audioguiden också delta i en visning av museet på engelska.

KARL X GUSTAV
FOTO: LIVRUSTKAMMAREN

Som vanligt deltog Vänföreningen aktivt i Livrustkammarens nationaldagsfirande, genom att hälsa besökarna välkomna till museet via Logården.

Per Sandin
1:e intendent

GENOMFÖRDA PROGRAM

ÅRSMÖTE - 10 MARS

Rekordmånga, drygt 70 personer, hade hörsammat kallelsen till årsmötet. De sedvanliga förhandlingarna leddes skickligt och lättsamt av Claes Bursell. Styrelsen beviljades ansvarsfrihet för det gångna året och årsmötet omvalde Ulf Berenholt, Barbro Bursell och John Chrispinsson till styrelsen för en period om två år. Till ny ledamot i styrelsen valdes Marie-Louise Douglas, också för två år.

Övriga styrelseledamöter, Lars Wesslau, ordförande, Christina d'Otrante, Cecilia Landgren, Magdalena Ribbing och Eleonore af Sillén, är valda för ytterligare ett år. Livrustkammarens chef Magnus Hagberg är självskriven ledamot i styrelsen.

Revisorn Jon-Peter Wieselgren och revisorssuppleanten Madeleine Kock omvaldes för ett år.

Till valberedningen omvaldes Bengt Reuterskiöld, sammankallande, Cecilia Ribbing och Lennart Agerberg samt Marguerite d'Otrante, suppleant.

Efter förhandlingarna ledde John Chrispinsson ett mycket intressant och uppskattat samtal mellan livrustkammarens 1:e intendent Per Sandin och kungahuskännaren Roger Lundgren i en jämförelse mellan vårt nuvarande kungahus relation till medier och den mer vetenskapliga synen på Karl VIX Johan och medier. Magdalena Ribbing bidrog också med sina erfarenheter från morgontidningsvärldens inställning till kungahuset på 1970-talet.

Kvällen avslutades med en läcker middag i Stensalen med inslag från Cecilia Landgren, Eleonore af Sillén, Myntkrogen och Systembolaget.

KUNGLIG VINTAGE I LIVRUSTKAMMAREN - 14 APRIL

Haute Couture med utsökt välskräddade och handsyddas prinsessklänningar från 1900-talets början till 1970 är temat på den vackra utställningen Kunglig Vintage.

Vänföreningens guidade vårvisning presenterades av Ann-Marie Dahlberg, projektledare och drivkraft bakom utställningen.

Ett 30-tal vänner deltog och beundrade de handsyddas plaggen från bl. a. Augusta Lundins Ateljé, Märthaskolan, Tunborg, NK:s franska och Olga Persson.

(Idag är efterfrågan på Vintage plagg från kända modehus enormt stor. Auktionshusen och bättre second hand butiker säljer som aldrig förr. Återanvändning och "miljötänk" ligger i tiden.)

Efter visningen samlades vännerna till ett dukat långbord i "övre kansliet". Lolo af Silléns goda kycklingw-raps smakade utmärkt tillsammans med vin i valfri kulör. Det blev en trivsamt avrundning på en inspirerande vårkväll i modets tecken!

Rekommenderas: Boken "Kunglig Vintage" som finns att köpa i museets shop.

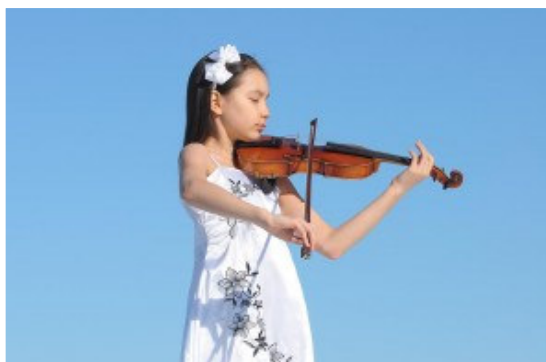
FÖRFATTARAFTON MED JOHAN HAKELIUS - 12 MAJ

En härlig vårkväll samlades 37 glada medlemmar i Hörsalen för att lyssna till den charmerande författaren John Hakelius, som på ett fängslande och humoristiskt sätt berättade om sina två böcker "Ladies" och "Döda vita män". Båda böckerna handlar om mycket speciella karaktärer ur Englands "upper class".

Det blev en mycket givande kväll, trots problem med högtalaranläggningen. Några "sandwiches" och ett glas vitt vin avslutade kvällen.

VÅRKONSERT ELGHAMMAR - 9 JUNI

I det ljuvligaste sommarväder kom drygt trettio förväntansfulla Livrustkammarevännerna till Elghammar slott och vår vice ordförande Christina d'Otrante för att avnjuta medhavd picknick i parken och lyssna på den sedvanliga försommarkonserten. Salongen fylldes till sista plats och en skön sommarvind drog genom de öppna dörrarna. Konsertprogrammet inleddes med att Ami-Louise Johnsson, 10 år, spelade Bachs Violinkonsert i E-dur, första satsen, med Staffan Scheja vid pianot. Ett underbarn. Så följde ett varierat program där sopranen Lena Hoel sjöng sånger av Anton Weber, Staffan Scheja spelade en sonett av Franz Listz. Lena Hoel sjöng sedan två Lieder av Jean Sibelius. I pausen bjöds på mingel, förfriskningar och jordgubbar. Hugo Ticciati framförde sedan César Franks välkända Violinsonat i A-dur. Konserten avslutades med att Lena Hoel sjöng några Lieder av Wilhelm Peterson-Berger. En härlig avslutning på vännernas vårprogram 2011.

AMI-LOUISE JOHNSSON
KÄLLA: FESTIVALOMODERN.TCOM

KOMMANDE PROGRAM

ONSDAG-LÖRDAG 21-25 SEPTEMBER - VÄNNERNAS RESA TILL TALLIN

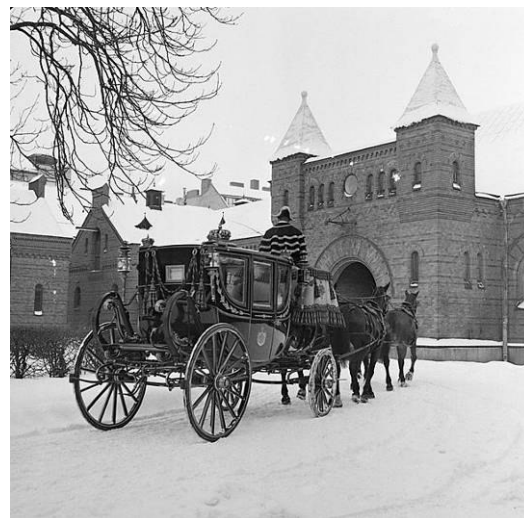
Se separat informationsblad.

TORSDAG 13 OKTOBER - HOVSTALLET

Ett besök i H.M. Konungens Hovstall, Våpnargatan 1, där vi får en guddad tur av stallet med hästarna, seldonen och vagnarna.

Efter turen presenterar Gunilla Mild Nygren och Charlotte Gawell sin bok "Kungliga transporter", som på ett fascinerande sätt beskriver ett stycke Stockholms historia med kunglig glans och hästkultur knutet till Hovstallet.

En smörgås och något drickbart serveras. Anmälan till evenemanget sker genom inbetalning av 250 kr till föreningens Plusgirokonto nr 27600-6 senast den 3 oktober. Avanmälan senast den 11 okt till Cecilia Landgren tel 851234 eller e-post cicci@msab.net.

SJUGGLASVAGNEN UTANFÖR KUNGLIGA HOVSTALLET PÅ VÅPNARGATAN
FOTO: LENNART AF PETERSENS (1913-2004)
KÄLLA: STOCKHOLMSKALLAN.SE

TORSDAG 20 OKTOBER 18.00-19.30 - PROGRAM I SAMARBETE MED FOLKUNIVERSITETET

Rekryteringsinsatsning av nya medlemmar, initierat av Förbundet Sveriges Museivänner i samråd med Folkuniversitetet kommer att äga rum på Livrustkammaren.

Syftet är att introducera vår Vänförenings spännande verksamhet och förhoppningsvis att värva flera intresserade medlemmar.

På programmet:

Ann Grönhammar, chef för Samlingsenheten på Livrustkammaren, kommer att berätta om museet och ha en kort guidad visning.

Magdalena Ribbing kommer med stor glädje att tala om hur vår vänförening kom till och vad vi gör.

Vill ni veta mer så läs i kommande höstkatalog från Folkuniversitetet.

Föranmälan krävs till cicci@msab.net

Kvällen är kostnadsfri.

Liknande vänkvällar kommer att äga rum under hösten med Vänföreningarna på Drottningholmsteatern, Nationalmuseum och Arkitekturmuseum.

SÖNDAG 6 NOVEMBER - VÄNDAGEN

Traditionsenligt firande i Livrustkammaren med Café Lützen & bakelse.

Mer information i kommande medlemsblad.

TORSDAG 8 DECEMBER 18.00 - ORDENSALARNA MED TOM BERGROTH

Vännerna inbjuds till en specialvisning längre in än vanligt i Kungliga slottet, nämligen till Kunglig Maj:ts Ordens museum, eller Ordenssalarna. Sedan många år har Livrustkammaren och KMO ett nära samarbete. Flera av Livrustkammarens ordensdräkter ställs ut där, som den praktfulla smaragdgröna häroldskåpan för Vasaorden. Under sommaren 2011 har montrar och utställningsarrangemang moderniserats. Intendenten vid

Kunglig Maj:ts Orden tar emot Livrustkammarens vänner vid detta speciella tillfälle: Tom Bergroth, även avdelningschef vid Åbo Landskapsmuseum. Tom vet allt om kungarnas roll som Stormästare för de svenska kungliga ordena allt sedan deras tillkomst under Fredrik I. Och var och en som undrar om rätta sättet och tillfället att bära sitt ordenstecken kan med förtroende vända sig till just honom! Vi samlas vid Slottets Västra valv kl. 18.00 den 8 december för denna visning.

Välkomna!

Efter visningen serveras lättare förtäring samt ett glas vin. Lokal meddelas i senare medlemsblad.

SVENSKA HÄROLDER (UR THE ART OF HERALDRY AV FOX-DAVIES, PL II) FRÅN V. TILL H. HÄROLD VID SVÄRDSORDEN (BLÅ) RIKSHÄROLDEN (PURPUR), HÄROLD VID KGL. MAJ:TS ORDEN (RÖD), HÄROLD VID VASAORDEN (GRÖN) & HÄROLD VID NORDSTJÄRNEORDEN (RÖD).
KÄLLA: HERALDIK.SE

Anmälan till evenemanget sker genom inbetalning av 200 kr till föreningens Plusgirokonto nr 27600-6 senast den 1 december. Avansmälan senast den 4 december till Cecilia Landgren tel 851234 eller e-post

cicci@msab.net.

NYA MEDLEMMAR

Vi har glädjen att hälsa följande personer varmt välkomna som medlemmar i Livrustkammarens Vänner!

Birgitta Björkstedt

Karin Bruhn-Möller

Estelle Tham

Joachim Douglas

Christina Eriksson

Sigrid Falkman

Jennifer Jansch

Niclas Lindberg

Sten Modéer

Katarina Nenzén

Hans af Sillén

Carina Ögren

Ingela Stigemar

Inger Wijnblad

Familjen Malin Enmark

KALENDARIUM

Vänresa till Tallin

Se separat informationsblad.

ONSDAG-LÖRDAG
21-25 SEPTEMBER

Hovstallet

Besök i H.M. Konungens Hovstall, Väpnargatan 1

En smörgås och något drickbart serveras.

Anmälan till evenemanget sker genom inbetalning av 250 kr till föreningens Plusgirokonto

nr 27600-6 senast den 3 oktober. Avanmälan senast den 11 okt till Cecilia Landgren tel 851234 eller

e-post cicci@msab.net.

TORSDAG
13 OKTOBER
18.00

Program i samarbete med Folkuniversitetet

Föranmälan krävs till cicci@msab.net senast 10 oktober.

Kvällen är kostnadsfri.

TORSDAG
20 OKTOBER
18.00-19.30

Vändagen

Mer information i kommande medlemsblad.

SÖNDAG
6 NOVEMBER

Visning av Ordenssalarna med Tom Bergroth

Vännerna inbjuds till en specialvisning längre in än vanligt i Kungliga slottet, till Kunglig Maj:ts

Ordens museum, eller Ordenssalarna.

Samling 18.00 vid Slottets västra valv.

Efter visningen serveras lättare förtäring samt ett glas vin. Lokal meddelas i senare medlemsblad.

Anmälan till evenemanget sker genom inbetalning av 200 kr till föreningens Plusgirokonto

nr 27600-6 senast den 1 december. Avanmälan senast den 4 december till Cecilia Landgren tel 851234

eller e-post cicci@msab.net.

TORSDAG
8 DECEMBER
18.00

Med reservation för ändringar